

ФУНКЦІЇ СІМ'Ї У СІМЕЙНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

FUNCTIONS OF THE FAMILY IN THE FAMILY LAW OF UKRAINE

Байрачна М.І., аспірант кафедри цивільного права № 2
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Категорія сім'ї є складною, оскільки вона – предметом вивчення не тільки сімейного права, а й філософії, соціології, історії, економіки тощо. Для правильного розуміння категорії сім'ї необхідно визначити функції сім'ї, що дозволить остаточно визначити правову категорію сім'ї. У статті сім'я розуміється як соціально-правовий інститут, побудований на правовідносинах подружжя, а також осіб, які спільно проживають разом, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права, обов'язки й інтереси.

Ключові слова: сім'я, права, обов'язки, інтереси, функції, діти, подружжя, батьки, дружина, чоловік, регулятивність, компенсація.

Категория семьи является сложной, поскольку выступает предметом изучения не только семейного права, но и философии, социологии, истории, экономики и других отраслей права. Для правильного понимания категории семьи необходимо определить функции семьи, что позволит окончательно определить правовую категорию семьи. В статье семья понимается как социально-правовой институт, построенный на правоотношениях супругов, а также лиц, совместно проживающих, связанных общим бытом, имеющих взаимные права, обязанности и интересы.

Ключевые слова: семья, права, обязанности, интересы, функции, дети, супруги, родители, жена, муж, регулятивность, компенсация.

The family category is complex, since it is the subject of studying not only family law, but also philosophy, sociology, history, economics, etc. This circumstance caused the existence of a large number of family-based approaches. For a proper understanding of the family, family functions must be defined, which will lead to the final definition of the legal category of the family.

The purpose and objectives of the article: 1) to determine the functions of the family, which are characteristic of the essence of the family as a legal phenomenon; 2) after the analysis of the mentioned problem, to propose the notion of legal family category.

A normally functioning family is a family that responds responsibly and adheres to its functions, thus satisfying socially important needs. The more normal functioning families, the more moral society becomes, as the family is the center of society and indicator of stable development. Violation of the main functions of the family – these are the features of its life, which complicate or impede the performance of the family of its functions. Factors that destroy the family are the peculiarities of the personalities of its members and the relationships between them, certain living conditions of the family. Conflicts on education, interference with other family members can be a cause of violations of the educational function of the family.

The family plays a major role, acting as the main focus of society. No civilized society can function properly without creating a family. There are many functions that a family performs. It plays the main role for: development of society; continuation of the genus; stabilization of social relations; meeting the needs of society in the comfort, happiness, transfer of experience and knowledge from generation to generation; control over the observance of moral norms by adults as well as minor members of the family as part of society; raising the personality in the younger generation, his socialization, forcing him a sense of patriotism in relation to his own family and the country in which this family lives.

The family is harmonious, stable, happy, if all functions are clearly working. Failure of one of the functions leads to a system imbalance. Family as a mechanism can get out of work, and lead to the destruction of family relations. Thus, the family is the foundation of society, since it forms the basic qualities of man and introduces it into the world of social relations.

In the article, the family is understood as a socio-legal institution, built on the legal relationship of the spouses, as well as persons who live together, connected with common life, have mutual rights, duties and interests.

Key words: family, rights, duties, interests, functions, children, spouses, parents, wife, husband, regulation, compensatory.

Постановка проблеми. Категорія сім'ї є однією зі складних для розуміння, оскільки вона є предметом вивчення не тільки сімейного права, а й філософії, соціології, історії, економіки, статистики, демографії та інших наук, тому дуже складно визначити категорію сім'ї суто у правовому полі. Отже, визначення сім'ї має комплексний характер. Ця обставина спричинила наявність великої кількості підходів до визначення сім'ї. На початку 60-х рр. ХХ ст. американський учений У. Гуд звернув увагу на те, що, незважаючи на велику кількість досліджень із проблем сім'ї, лише в небагатьох із них є спроби теоретичного осмислення [3, с. 194–217]. За словами протоієрея С. Михалюка, «щаслива людина, котра має родину та здатна відчувати любов. Адже вона щодня потопає в обіймах турботливої дружини, чоловіка, усміхненої малечі, а в її оселі панують мир і загишок. Протягом століть сім'я для християн залишалася чи не найбільшим бажаним скарбом, а ще – справжньою школою життя на шляху до Бога. Тому дуже важливо, стоячи на порозі її створення, усвідомлювати, що чекає нас далі та які завдання маємо виконувати» [5]. Вирішення значених завдань відображено у правильному застосуванні функцій сім'ї, які приводять до нормальної життєдіяльності сім'ї та її членів.

Отже, проблема щодо визначення функцій сім'ї у правовому полі не розкрито. Тому в доктрині сімейного права

немає чітко сфокусованого визначення сім'ї у правовому аспекті. Закріплене в ч. 1 ст. 3 Сімейного кодексу (далі – СК) України визначення сім'ї як первинного й основного осередку суспільства не є правовим, воно вирішує лише питання щодо місця та значення сім'ї в суспільстві [7, с. 13].

Тому, **мета та завдання статті** – вирішити проблему функцій сім'ї на теоретичному рівні. За допомогою визначених функцій запропонувати поняття правової категорії сім'ї.

У Сімейному кодексі України, по-перше, не запропоновано правового визначення сім'ї; по-друге, не приділено увагу функціям сім'ї (які б допомогли визначити та розширити категорію сім'ї у правовому аспекті), тому обрана тема є **актуальною**.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На жаль, обрана тема не піддавалась окремому дослідженню на теоретичному рівні серед науковців. Однак є наукові праці, в яких розглядається проблема визначення сім'ї у правовому аспекті, як-от роботи І. Жилінкової, Г. Матвеева, В. Рясенцева, З. Ромовської, Я. Шевченко, Р. Манакіної, В. Борисової, Т. Бондар, Л. Красицької, Р. Стефанчука, О. Синегубова, О. Понамеренко, В. Труби, О. Явор, Г. Гарро, В. Антошкіної, Л. Афанасєвої, І. Тімуша та ін.

Виклад основного матеріалу. Сім'я являє собою складне соціокультурне явище. Вона фокусує у собі практично всі аспекти життєдіяльності суспільства і виходить

на всі рівні соціальної практики – від індивідуального до суспільно-історичного, від матеріального до духовного. Сім'я виступає важливим носієм культури та її складників: цінностей, аксіологічних орієнтацій, традицій, соціальних норм, правил поведінки. За словами протоієрея Сергія Михалюка, «сім'я – це маленький рай на землі!» [5].

Складність феномену сім'ї передбачає поєднання різних методологічних підходів до її аналізу. Так, У. Гуд вважає, що суспільство здатне існувати тоді, коли індивіди через посередництво сім'ї мотивуються до задоволення суспільних потреб. Інститут сім'ї існує не тому, що виконує життєво важливі для суспільства функції, а тому, що створення сім'ї та народження, виховання її утримання дітей відповідають певним особистим мотивам багатьох людей [3, с. 197–217]. Основою держави, за словами Ж. Бодена, є сім'я, на якій тримаються всі державні інститути [3, с. 85]. На думку А. Антонова, сім'я – це заснована на загальносімейній діяльності спільності людей, пов'язаних узами дружності – батьківства – родинності, яка завдяки цьому здійснює відтворення населення і спадковість сімейних поколінь, а також соціалізацію дітей і підтримання існування членів сім'ї [1, с. 66].

Сім'я не обмежується лише родинними взаєминами. Вона передбачає також спільне проживання родичів, наявність спільних елементів побуту, сімейного домашнього господарства, розподілу праці. В окремих сім'ях спільне проживання пов'язане зі спільним виробництвом. У цьому аспекті категорія «сім'я» може виступати як економічна категорія. Так, Ф. Енгельс вважав, що існування сім'ї неминуче зумовлене її зв'язком зі способом виробництва [6, с. 162]. Тривалий процес формування шлюбно-сімейних відносин показує, що основою їх глибоких історичних змін є розвиток продуктивних сил суспільства, відносин власності та розподілу. Причому важливою особливістю сім'ї є її безпосередній зв'язок з економічним фундаментом суспільства. Форми власності визначають місце і роль сім'ї в суспільній системі, зокрема взаємозв'язок сімейного господарства із суспільним виробництвом [6, с. 162].

Характер, якість та міцність шлюбно-сімейних відносин визначається як внутрішніми силами зчеплення членів сім'ї, так і зовнішніми чинниками впливу. Внутрішні і зовнішні сили можуть доповнювати одна одну (руйнуючи або об'єднуючи сім'ю) або протистояти одна одній (і тоді перемає та сторона, яка сильніша, – внутрішня або зовнішня) [2, с. 392].

Основною функцією сім'ї є її життєдіяльність, безпосередньо пов'язана із задоволенням потреб її членів. Функції сім'ї стільки, скільки видів потреб вона задовольняє. Виконання сім'єю її функцій має значення не тільки для її членів, а й для суспільства загалом. Якщо людина задоволена у своїх потребах, зокрема і сімейних, то вона активно працює, робить гарні вчинки, тобто є «корисною» частиною системи проектування держави. Отже, функції сім'ї – це права, обов'язки та завдання кожного її члена стосовно один одного і суспільства загалом. За словами І. Жилінкової, «сім'я – це об'єднання осіб, пов'язаних між собою спільністю життя та взаємними правами і обов'язками, що виникає з підстав, передбачених у законі» [7, с. 21]. На думку І. Тімуш, «сім'ю у правовому розумінні доцільно розглядати як юридичний зв'язок між фізичними особами» [8, с. 113]. Із цієї тезию автора не можна погодитися, оскільки юридичний зв'язок між фізичними особами застосовується до будь-яких цивільно-правових відносин (наприклад, відносини продавця – покупця, наймодавця – наймача, поклададача – зберігача, відчужувача – набувача тощо). У визначеному випадку ми маємо справу із сімейно-правовими відносинами, де особлива увага приділяється спеціальному суб'єктному складу. На наш погляд, сім'я – це соціально-правовий інститут, побудований на правовідносинах подружжя, а також осіб, які проживають разом, пов'язаних спільним побутом, мають взаємні права, обов'язки й інтереси.

Сім'я може бути заснована на шлюбі (найчастіше так і відбувається), близькому (кровному) споріднені і на факті усиновлення / удочеріння (юридичний акт). Три типи відносин характерні для сім'ї: подружжя, батьківство, спорідненість. Соціальний зміст сім'ї визначається двома основними функціями, які вона виконує у суспільстві. У. Гуд, Ян Щепанський та інші соціологи звертають увагу на те, що, по-перше, сім'я є єдиною групою, яка збільшується завдяки народженню дітей, а не через прийом нових членів (усиновлення / удочеріння – виняток із правил). А по-друге, сім'я передає своїм дітям культурну спадщину суспільства в найінтимнішій формі та із самого їх народження.

Єдність сім'ї забезпечується як ззовні, так і зсередини. Зовнішніми силами впливу на сім'ю виступають традиції, норми моралі, права, релігії, трансляторами яких можуть бути як соціальні інститути, так і найближче соціальне оточення. Внутрішній зв'язок забезпечується почуттями членів сім'ї один до одного й особливостями їхніх характерів, особистісними особливостями, які формують емоційно психологічну сімейну атмосферу [2, с. 423–424].

Я. Щепанський висловився лаконічно, але дуже ёмко щодо соціальної сутності сім'ї, яка, на його думку, полягає в такому:

- сім'я підтримує біологічну безперервність суспільства шляхом задоволення батьківських прагнень та забезпечуючи біологічне існування членів сім'ї, задовольняючи потреби в їжі, одязі, теплі, цілісності організму тощо;
- сім'я підтримує культурну безперервність суспільства за допомогою передачі новим поколінням культурної спадщини, зокрема сімейних традицій, звичай прийнятих у сім'ї норм і манер поведінки, поглядів, які передаються з покоління в покоління; здійснює соціалізацію дітей та підлітків;
- сім'я визначає соціальний стан своїх дітей, їхній соціальний статус. У будь-якому суспільстві соціальне та матеріальне становище батьків, їхній освітній та культурний рівень визначають життєвий шлях дитини, її стартові позиції;
- сім'я забезпечує всім своїм членам задоволення емоційних потреб, дає відчуття безпеки («притулок у безсердечному світі»); забезпечує емоційну рівновагу, отже, запобігає дезінтеграції особистості;
- сім'я є, нарешті, і органом первинного соціального контролю, особливо для молодого покоління, здійснюючи нагляд за його поведінкою; вона ж здійснює контроль за сексуальною поведінкою дорослих членів сім'ї [10, с. 139–140].

Сім'я – це група людей, які спільно проживають, пов'язаних особисто-спорідненою близькістю (подружжя, батьки, діти й ін.). Така близькість виникає головним чином на основі взаємної любові чоловіка і жінки, які вступають у шлюб для задоволення природної потреби народження і виховання дітей [9, с. 11]. У сім'ї людина знаходить задоволення своїм одвічним прагненням до особистого щастя, до досягнення прекрасного та піднесеного. Шлюб, спорідненість і на цій основі особиста прихильність – цементуючий початок сімейного союзу. Вони породжують такі риси й особливості відносин між його членами, як взаємна турбота, допомога й підтримка один одного [9, с. 11]. Я. Шевченко слушно наголошувала на тому, що важливими елементами процесу спільного життя є взаємне піклування, виникнення спільних інтересів, поява домовленостей, що стосуються самого існування сім'ї, її розвитку [11, с. 8].

Варто виокремити такі функції сім'ї:

- 1) *репродуктивна функція*, тобто функція дітонородження, відтворення населення, покликана підтримувати біологічну неперервність суспільства, задовольняти потреби сім'ї у продовженні свого роду, емоційні потреби подружжя в батьківстві та материнстві. Народна мораль українців, уважаючи основним обов'язком кожного подружжя народження і виховання дітей, трактувала нама-

гання запобігти дітонародженню як тяжкий гріх. Такої ж думки дотримувалася й церква. Тому в XIX – на початку XX ст. жінки здебільшого не переривали вагітності, навіть якщо народження дитини було небажаним. Саме завдяки цій функції сім'ї збільшуються (поповнюються), надалі можуть з'являтися і нові (нуклеарні) сім'ї;

2) *виховна функція* включає виховання: 1) виховання подружжя в душі любові, поваги один до одного. Відповідно до ч. 1 ст. 150 СК України батьки зобов'язані виховувати дитину в душі поваги до прав та свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого народу, своєї Батьківщини. У всякого проекту є одна головна мета, і є багато завдань. Діти – це лише одне із завдань сім'ї, хоча і першочергове. Мета сімейного життя – це любов. Подружжя в першу чергу, повинні любити один одного, це повинно бути їх головною метою. Якщо подружжя будуть любити один одного, то діти будуть сприймати цю модель відносин. І взагалі всі проблеми сімейні вирішуються, якщо мета сім'ї – вірна; 2) виховання батьками (подружжям) дітей на основі збереження та передачі їм основних духовних та культурних цінностей, трудових навичок. Відносини всередині сім'ї, які бачить дитина, є для нього прикладом, який він пізніше використовує при формуванні своєї власної сім'ї. Ця функція має три аспекти: а) формування особистості дитини; б) його розвиток в культурному та фізичному сенсі; в) передача дітям накопиченого попередніми поколіннями досвіду. Отже, виховна функція слугує для передачі дітям батьківського досвіду, любові, культурної спадщини і сприяє формуванню у них ціннісних орієнтацій в житті;

3) виконання *економічної функції* значною мірою зумовлює реалізацію трудового виховання дітей, бо в її основу покладено працю і особистий приклад батьків. Відповідно до ч. 3 ст. 150 СК України, батьки зобов'язані готувати дитину до самостійного життя. Власне факт народження дитини сприймався в сім'ї як поява ще одного помічника. Саме цим пояснюються звичайні відрізання пуповини в новонароджених хлопчиків на сокирі, щоб у майбутньому був добрим господарем, у дівчаток – «на гребені» (який використовувався для прядіння), щоб була доброю прялею. Економічний достаток у сім'ї – запорука добробуту та сімейного благополуччя;

4) *комунікативна функція*, під час реалізації якої відбувається задоволення потреб людини в спілкуванні на основі взаєморозуміння та підтримки. Відповідно до ст. 153 СК України, мати, батько та дитина мають право на безперешкодне спілкування між собою, крім випадків, коли таке право обмежене законом. Спілкування – важлива складова частина соціального буття людини як суспільної істоти, джерело її життєдіяльності, умова формування особистості. Людина не може існувати поза спілкуванням з іншими людьми. Потреба в спілкуванні – одна з базових потреб індивіда [7, с. 454]. Успішне виконання цієї функції залежить від того, як люди вміють знаходити контакт, психоемоційний зв'язок один з одним. Як вони один одного розуміють, як вони між собою знаходять спільну мову щодо інтересів, як вони розмовляють, в якій тональності, з яким темпераментом, чи мають вони культуру спілкування, як вони обмінюються інформацією. У цьому полягає й інтерес один до одного;

5) *регулятивна функція*, під час якої сім'єю здійснюється моральна регламентація поведінки членів сім'ї у спілкуванні один з одним та з іншими людьми. Моральний розвиток – розвиток моралі, процес, за допомогою якого дитина починає приймати й інтерналізує стандарти правильного та неправильного у своєму суспільстві. Моральний розвиток особи включає формування моральних потреб: у праці, спілкуванні, освоєнні культурних цінностей, розвитку пізнавальних здібностей тощо. Ці потреби розвиваються в реальному досвіді діяльності і відносин дітей. У процесі багатоманітної діяльності формуються соціально корисні навички поведінки, етнічні звички,

стійкі відносини. За словами І. Жилінкової, у цілеспрямованій, суспільно корисній діяльності дитина виконує різні функції, кожна з яких готує її до певних соціальних обов'язків [7, с. 434]. Отже, турбуючись про моральний розвиток своєї дитини, батьки мають спрямувати свій виховний вплив на формування уявлення дитини про суспільні ідеали, виховання моральних якостей, активної життєвої позиції;

6) *функція взаємодопомоги*, що пов'язана з роллю сім'ї в наданні необхідної допомоги членам своєї родини й іншим людям чи соціальним групам. Батьки повинні виховувати в дитини повагу до людини як найвищої цінності суспільства, розвивати почуття гордості, честі та гідності, співчуття, відвертості, готовності допомогти. Вони мають дати дитині уявлення про моральні цінності людського життя та культуру, корегувати знання дитини про мораль, які одержані з різних джерел, сприяти моральному самовихованню дитини;

7) *функція соціального контролю* – відповідальність членів сім'ї за поведінку її членів у суспільстві, їхню діяльність; орієнтуючу основу становлять цінності й елементи культури, визнані в усьому суспільстві або в соціальних групах;

8) *компенсаційна функція* спрямована на виконання обов'язків батьками з утримання своїх дітей для того, щоб у майбутньому на повнолітніх дочку (сина) можна було покласти обов'язок з утримання своїх непрацездатних батьків. Відбувається компенсація непрацездатним батькам, у вигляді матеріальної допомоги, яка надається їхніми дітьми.

Отже, сім'я, що нормально функціонує – це сім'я, яка відповідально виконує покладені на неї функції, задовольняючи тим самим соціально значущі потреби. Чим більше сімей, що нормально функціонують, тим більше моральним стає суспільство, бо сім'я є осередком суспільства та показником стабільного розвитку. Порушення основних функцій сім'ї – це такі особливості її життєдіяльності, які ускладнюють або перешкоджають виконанню сім'єю її функцій. Чинниками, що руйнують сім'ю, є особливості особистостей її членів і взаємин між ними, певні умови життя сім'ї. Конфлікти з питань виховання, втручання інших членів сім'ї можуть стати причиною порушення виховної функції сім'ї.

Висновки. Сім'я має велике значення, виступаючи основним осередком суспільства. Жодне цивілізоване суспільство не може нормально функціонувати, не створюючи сім'ї. Існує безліч функцій, які виконує сім'я. Основну роль вона відіграє для: розвитку суспільства; продовження роду; стабілізації суспільних відносин; задоволення потреби суспільства в комфорті, щасті, передачі досвіду та знань із покоління в покоління; контролю за дотриманням моральних норм як дорослими, так і неповнолітніми членами сім'ї як частинами соціуму; виховання особистості в молодому поколінні, його соціалізації, прищеплення йому почуття патріотизму щодо власної сім'ї та країни, в якій ця сім'я живе.

Сім'я – це соціально-правовий інститут, побудований на правовідносинах подружжя, а також осіб, які проживають разом (особи, які перебувають у фактичних шлюбних відносинах, а також діти й інші члени сім'ї), пов'язаних спільним побутом, що мають взаємні права, обов'язки й інтереси. Виокремлено такі функції сім'ї: репродуктивна, виховна, економічна, комунікативна, регулятивна, компенсаційна, а також функції взаємодопомоги, соціального контролю. Сім'я гармонійна, стійка, щаслива, якщо всі функції чітко працюють. Випадання однієї з функцій приводить систему в дисбаланс. Сім'я як механізм може вийти з ладу, що призведе до руйнування сімейних відносин. Отже, сім'я – фундамент суспільства, оскільки саме вона формує основні якості людини та вводить її у світ соціальних відносин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонов А., Медков В. Социология семьи. Москва : МГУ, 1996. 304 с.
2. Бурова С. Социология брака и семьи: история, теоретические основы, персоналии : монография. Минск : Право и экономика, 2010. 444 с.
3. Гуд У. Развитие теории семьи. Социология сегодня. Проблемы и перспективы. Москва : Прогресс, 1965. С. 194–217.
4. Димитрова Л. Філософія історії: від Полібія до Л. Гумільова : монографія. Київ : ІЗМН, 1997. 200 с.
5. Інтерв'ю для газети «Полісся» від 11 січня 2018 р. із протоієреєм Сергієм Михалюком. URL: <http://kam-blag.church.ua/.../simya-ce-malenkij-raj-na-zemli-inter>.
6. Енгельс Ф. Походження сім'ї, приватної власності та держави. Твори / К. Маркс, Ф. Енгельс. Т. 21. Київ : Вид-во політичної літератури України, 1964. С. 23–171.
7. Сімейний кодекс України : науково-практичний коментар / за ред. І. Жилінкової. Харків : Ксилон, 2008. 855 с.
8. Тімуш І. Визначення сім'ї у юридичній науці. *Юридичний вісник*. Повітряне і космічне право. 2018. № 2. С. 109–115.
9. Цыганенко Г. Этимологический словарь русского языка. Киев, 1989. 489 с.
10. Щепанський Я. Элементарные понятия социологии. Перевод с польского. Москва : Прогресс, 1969. 380 с.
11. Шевченко Я. Сім'я і сімейні правовідносини в Сімейному кодексі України. Наукові засади та практика застосування нового Сімейного кодексу України : матеріали круглого столу, 25 травня 2006 р., м. Київ. Київ, 2006. С. 7–10.

УДК 347.615.2

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СПЛАТИ АЛІМЕНТІВ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ SOME ASPECTS OF PAYMENT OF CHILD MAINTENANCE IN UKRAINE AND ABROAD

**Колеснікова М.В., к.ю.н., старший викладач кафедри
адміністративного, господарського права
та фінансово-економічної безпеки**

*Навчально-науковий інститут права
Сумського державного університету*

**Биряк Л.П., студентка I курсу магістратури
Навчально-науковий інститут права
Сумського державного університету**

Стаття присвячена дослідженню розміру аліментів на дитину і відповідальності за їх несплату в Україні та за кордоном шляхом їх порівняння. Розглянуто досвід американських і європейських країн у сфері стягнення виплат на утримання дитини та впровадження такого досвіду в законодавство України. Наведено поняття аліментів, їх мінімального гарантованого розміру, відповідальності за їх несплату за кордоном та в Україні. У висновках запропоновано заходи вдосконалення національного законодавства України шляхом запозичення міжнародного досвіду провідних країн світу.

Ключові слова: аліменти, зобов'язання з утримання, дитина, батьки, несплата аліментів, мінімальний розмір аліментів, відповідальність за несплату аліментів.

Статья посвящена исследованию размера алиментов на ребенка и ответственности за их неуплату в Украине и за рубежом путем их сравнения. Рассмотрен опыт американских и европейских стран в сфере взыскания выплат на содержание ребенка и внедрение такого опыта в законодательство Украины. Приведены понятия алиментов, их минимального гарантированного размера, ответственности за их невыплату за рубежом и в Украине. В выводах предложены возможности улучшения национального законодательства Украины путем заимствования международного опыта ведущих стран мира.

Ключевые слова: алименты, обязательства по содержанию, ребенок, родители, неуплата алиментов, минимальный размер алиментов, ответственность за неуплату алиментов.

The article analyses topical theoretical and methodological issue of civil and family law according to the child support payments and responsibility for their non-supporting in Ukraine and abroad. The article deals with experience of American's and Europe's countries of child maintenance (alimony), their size and responsibility for their non-supporting and the implementation of this experience in the Ukrainian legislation. It is devoted to research non-payment of child support and prospects for solving this problem of the child's right for deserving standard of living.

The article deals with the problematic issues obligation to perform parents of dependent children. The article presents the concept of child maintenance (alimony), their minimum guaranteed size, responsibility for responsibility for their non-supporting abroad and in Ukraine. Analyzed the evasion of payment of alimony. Dialed importance of maintenance for normal development. The main provisions of the national legislation concerning the obligation of parents to retain their children are determined. Special attention is paid to the issues of liability for breach of this contract.

The purpose of the article is to know the features, analysis of problems and recommendations for their avoidance when non-payment of for child retention. The main tasks of study is comparison of Ukrainian and international legislation, implementing foreign experience in the national legislation.

According to the analysis performed, the authors of the article recommend a few ways how to improve national Ukraine legislation by implementing foreign experience in it.

Key words: alimony (child maintenance), maintenance obligation, child, parents, non-support, minimum alimony, parent's responsibility for non-supporting alimony.

Нормами моралі та відповідними нормами чинного законодавства передбачено, що одним із найголовніших обов'язків батьків є те, що вони зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття.

Одним зі способів виконання батьками такого обов'язку є утримання дитини за допомогою аліментів. Небажання батька матеріально забезпечувати своєю дитину – досить поширене явище. Адже, за словами